

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnázia
10. ročník, školský rok 2017/18
Testové úlohy pre kategóriu D (8. ročník ZŠ a 3. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Rok 1922 je významným medzníkom tak pre históriu Talianska, ako aj pre históriu Ruska. Uveďte prečo. Čo sa v tomto roku odohralo/zmenilo v oboch krajinách?

2.* Každá z uvedených osôb sa istou mierou podieľala na diktátorskom režime vo svojej krajine. Vašou úlohou je ich zaradiť do krajiny, v ktorej pôsobili. Do odpovedového hárku zapíšte len písmeno pri ich mene.

A. Joseph Goebbels	D. Heinrich Himmler
B. Benito Mussolini	E. Josif V. Stalin
C. Vladimír I. Lenin	F. Albert Speer

3.* Ak sa stretli Džugašvili s Bronštejnom. Tak šlo o stretnutie?

- a) Stalina s Hitlerom c) Stalina s Leninom
b) Lenina s Trockým d) Stalina s Trockým

4.* Štát Vatikán vznikol:

- a) v roku 1933 počas „februárovej revolúcie“
b) v roku 1929 „pochodom na Rím“
c) v roku 1917 počas „októbrovej revolúcie“
d) v roku 1929 podpísaním Lateránskych dohôd

5.* S cieľom nakloniť si významného nemeckého medzivojnového štátnikaX.....(na obrázku) poslal za ním Hitler svojho **blízkeho spolupracovníka**. Vybral si ho aj preto, že bol počas prvej svetovej vojny uznávaným letcom. Kto to bol? Stačí napísať písmeno pri mene.

- a) Rudolfa Hessa
b) Hermana Göringa
c) Heinricha Himmlera
d) Heinricha Müllera

6.* Na podporu revolúcie s cieľom zjednotiť všetky komunistické strany vznikla Komunistická internacionála. Odpovedzte na nasledujúce otázky.

- A) V ktorom roku to bolo?
- B) V ktorom meste sa tak stalo?
- C) Kto bol jej hlavný zakladateľ?
- D) Ako znel jej skrátený názov?

7.* Nemecko sa v dobe po prvej svetovej vojne, keď žili sociálny demokrat Friedrich Ebert a poľný maršal Hindenburg označovalo aj ako W..... republika. Aké (najvyššie?) funkcie v nej títo muži zastávali?

8.* Priradiť k menám osobností funkcie a povolania, ktoré počas svojho života zastávali.

1) Konstantin von Neurath	a) vodca socialistov
2) Albert Speer	b) avantgardný básnik
3) Vladimír Majakovskij	c) architekt, minister zbrojenia
4) Giacomo Matteotti	d) ríšsky protektor

9.* Ak by ste sa ocitli v Rusku v čase občianskej vojny (1918-1922) a bojovali by ste v radoch Červenej armády, označovali by vás ako? Do odpovedového hárku zapíšte **iba dve** správne odpovede.

- A. boľševika
- B. príslušníka bývalej cárskej armády
- C. bielogvardejca
- D. príslušníka novej komunistickej armády

10.* Priradiť k uvedeným pojmom ich vysvetlenie.

1) autarkia	a) veľké mechanizované štátne majetky
2) Gestapo	b) združstevňovanie
3) kolektivizácia	c) pracovný tábor pre politicky nepohodlných ľudí
4) sovchozy	d) ekonomická samostatnosť
5) gulag	e) nemecká tajná polícia

11.* Predstavte si, že žijete v Rusku v období občianskej vojny. Váš majetok bol práve zrekvirovaný armádou. Čo to pre vás znamená? Napíšte iba písmeno správnej odpovede.

- A. Môj majetok bol dvojnásobne zdanený.
- B. Bol mi zakázaný ďalší predaj môjho majetku.
- C. Môj majetok mi bol násilne odobraný.
- D. Môj majetok sa dostal pod ochranu štátu.

12.* K udalosti napíšte správny rok, kedy sa udiala

- A. Územie Rakúska sa stalo súčasťou Tretej ríše.
- B. Demilitarizované územie Porýnia obsadil nemecký wehrmacht.
- C. Pohraničie ČSR, tzv. Sudety boli pričlenené k Tretej ríši.

13.* Pozorne si prečítajte nasledujúci výrok a odpovedzte na otázky.

„Musí mať meč medzi zubami, bomby v rukách a pohrdanie voči nebezpečenstvu v srdci.“

- a) Koho opisuje tento výrok?
- b) Kto je jeho autorom?
- c) V ktorej európskej krajine vládol?

14.* Vytvorte správne dvojice logicky k sebe patriacich pojmov. K písmenám v odpoved'ovom hárku dopíšete správne číslo.

a) „revolučná polícia“ na umlčanie opozície	1. Čeka
b) Štátna komisia pre elektrifikáciu Ruska	2. kolchozy
c) vodca	3. GOELRO
d) kolektívne hospodárstva	4. duce

15.* Prečítajte si nasledujúci text a opravte v ňom **6 chýb**. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť.

Po prvej svetovej vojne musel **nemecký cisár Karol II.** odstúpiť. Hospodárska situácia v Nemecku bola veľmi zlá. Postupne sa aj **vd'aka pôžičke** od Francúzska zlepšovala. Zmena k horšiemu však nastala **po vypuknutí veľkej hospodárskej krízy** v roku 1930. Situáciu využila **Národnosocialistická nemecká roľnícka strana** a jej najvýznamnejší predstaviteľ **Alfréd Hitler** sa stal v roku 1932 **nemeckým kancelárom**.

16.* Od 1. januára roku A platil v Nemecku zákon, že každý kto bol židovského pôvodu musel prijať ďalšie krstné meno. Aké krstné mená boli povinne nariadené mužom a ženám so židovským pôvodom? Pečiatku s akým písmenom museli mať Židia vo svojich pasoch?

17. Z uvedených pojmov vyberte **štyri**, ktoré sa viažu k Napoleonovi Bonaparte a zapíšete ich do odpoved'ového hárku.

admirál, generál, konzul, cár, sv. Katarína, Code Civil, Jozefína

18. V procese zjednocovania Talianska v 19. storočí zohrali významnú úlohu dve osobnosti s rovnakým krstným menom Giuseppe.

- a) Uveďte priezviská týchto dvoch osobností
- b) Oboch spájalo členstvo v hnutí, ktoré si dalo za cieľ zjednotiť Taliansko ako republiku. Uveďte názov tohto hnutia.

19. V 18. a 19. storočí nedochádzalo len k politickým revolúciám ale aj k revolúciám v oblasti priemyslu. Hovoríme o prvej a druhej priemyselnej revolúcii. Typickým pre nich je objav a rozšírenie nového zdroja či zdrojov energie, ktoré sa využívali na pohon strojov. K obom revolúciám priradte správny zdroj či zdroje energie, ktoré sú pre ne typické.

20. Na začiatku 20. storočia získala poľská vedkyňa (žijúca vo Francúzsku) hneď dve Nobelove ceny. Odpovedzte na nasledujúce otázky

- a) Ako sa volala táto vedkyňa? Uveďte celé jej meno.
- b) V ktorých dvoch vedách získala Nobelove ceny?
- c) V ktorej vedeckej oblasti sa najviac preslávila?

21. V 19. storočí sa podarilo dosiahnuť veľké pokroky aj v oblasti medicíny. Vytvorte správne dvojice medzi osobnosťami a ich objavmi.

a) William Morton	1) bacil tuberkulózy
b) Rudolf Virchow	2) očkovanie proti besnote
c) Robert Koch	3) éterová narkóza
d) Emil Behring	4) bunková patológia
e) Louis Pasteur	5) sérum proti záškrtu

22. Ktoré **dve krajiny sa neocitli** vo víre revolúcií koncom 40. rokov 19. storočia?

a) Francúzsko	d) Taliansko
b) Prusko	e) Rusko
c) Veľká Británia	f) Habsburská monarchia

23. V ktorom roku sa odohrali nasledujúce udalosti?

- A- Prijatie Memoranda slovenského národa
- B- Vyhlásenie Talianskeho kráľovstva
- C- Zrušenie nevoľníctva v Rusku

24. Od roku 1873 bol názov hlavného mesta Uhorska zmenený. Napíšte názvy troch miest, spojením ktorých toto hlavné mesto vzniklo.

25. Určte, či sú tieto výroky pravdivé. Do odpovedového hárku zapíšte buď ÁNO alebo NIE.

- a) V Rakúsku aj Uhorsku zostala po vzájomnom vyrovnaní v roku 1867 spoločná mena.
- b) Rakúsko-Uhorské vyrovnanie prinieslo pre nemadarské národy, teda aj pre Slovákov zníženie národnostného útlaku.
- c) Rozdelenie habsburskej monarchie bolo potvrdené korunováciou panovníka za uhorského kráľa v Budapešti.

26. V júni 1861 sa konalo celonárodné zhromaždenie zástupcov slovenského národného života, ktoré prijalo nový politický program Slovákov.

- a) V ktorom meste sa toto zhromaždenie konalo?
Uveďte, ako sa presne v tej dobe toto mesto nazývalo, a ako sa nazýva dnes.
- b) Ako sa volal prijatý politický program Slovákov?
- c) Kto bol autorom tohto programu?
Pomôžte si iniciálami jeho mena – Š. M. D.
a jeho podobizňou na pripojenom obrázku.
- d) Jednou z požiadaviek programu bolo aj vytvorenie samostatného územného celku na území obývanom Sloákmi. Ako sa tento celok nazýval (uveďte celý jeho názov)?

27. V tomto roku si pripomenieme 155. výročie vzniku dodnes existujúcej kultúrnej ustanovizne, ktorá sídlila v budove na pripojenej fotografii. Odpovedzte na súvisiace otázky.

- a) Ako sa táto ustanovizeň volá?
- b) Uveďte presný dátum jej vzniku.
- c) Niekoľko rokov po vzniku táto ustanovizeň ukončila svoju činnosť.
Uveďte rok, kedy sa tak stalo, a akým spôsobom.
- d) Koncom 19. storočia aktivity v oblasti múzejníctva tejto ustanovizne sčasti prevzala iná, novo zriadená inštitúcia. Uveďte, ako sa nazývala.

Autori: Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský, Mgr. Lenka Truchanová

Recenzent: Mgr. Barbora Kopuncová

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2018